

EN
VERDER

MAATSCHAPPELIJKE STAGES

Maatschappelijke stages voor scholieren staan in het middelpunt van de belangstelling. Zo overweegt het kabinet Balkenende IV de ruimte voor dergelijke stages te vergroten. Het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB) experimenteerde in samenwerking met vier middelbare scholen met maatschappelijke stages in de sport en kwam tot positieve conclusies. Sportverenigingen vormen voor veel scholieren een aansprekende omgeving waarin voor hen veel te leren valt. De verenigingen zijn tegelijkertijd erg blij met de inzet van scholieren.

Door: Carolien Daniëls

De term 'maatschappelijke stage' verwijst naar de inzet van scholieren in maatschappelijke organisaties. Het idee is dat scholieren in de bovenbouw van het voortgezet onderwijs via zo'n stage in aanraking komen met vrijwilligerswerk. Zo leren zij wat het is om op vrijwillige basis een bijdrage te leveren aan de samenleving. Tegelijkertijd ervaren zij in de praktijk hoe een maatschappelijke organisatie werkt en welke sociale vaardigheden nodig zijn om optimaal te kunnen samenwerken.

SPORT BIEDT ÓÓK LEERZAME STAGEOMGEVING

De afgelopen jaren hebben middelbare scholen succesvol geëxperimenteerd met dergelijke stages. Over het algemeen beperkten die projecten zich tot zorg- en cultuurinstellingen.

Het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB) realiseerde zich dat er nóg een sector is die voor maatschappelijke stages in aanmerking komt: de sport. Met ruim één miljoen vrijwilligers is de sport de grootste vrijwilligerssector in Nederland. Vooral bij sportverenigingen kunnen scholieren leren wat het betekent om je vrijwillig in te zetten. Bovendien bieden sportverenigingen scholieren de kans zich te oefenen in diverse rollen. Een 16-jarige trainer van pupillen heeft bijvoorbeeld enerzijds te maken met een hoofdtrainer die hem of haar instrueert. Even later staat de pupillentrainer echter op het veld en oefent hij 'gezag' uit op een groep sportertjes. Het ontwikkelen van vaardigheden in die verschillende rollen is leuk én nuttig.

Helaas zijn er nog weinig scholen die voor

maatschappelijke stages aan sport denken. Om die optie onder de aandacht te brengen, ging NISB in het schooljaar 2005-2006 met vier middelbare scholen aan de slag. In totaal hebben ruim tweehonderd scholieren van vmbo, havo en vwo via die proefprojecten verschillende soorten sport- en beweegstages gelopen bij onder andere sportverenigingen, basisscholen, welzijnsorganisaties en een betaald voetbalorganisatie. De ervaringen bleken voor alle betrokkenen - scholen, sportorganisaties, vrijwilligerscentrales én scholieren - erg positief.

SPORTSTAGES IN DIVERSE VORMEN EN MATEN

Eén van de voordelen van stages in de sport is dat deze op verschillende manieren kan worden ingevuld. Sportverenigingen liggen als stageomgeving voor de hand, maar er zijn alternatieven. Zo werkten scholieren van het Prisma College in Breda ook voor de plaatselijke beroepsvoetbalclub NAC en waren betrokken bij beweegactiviteiten voor senioren met een beperking. Het Echnaton College in Almere liet scholieren sportactiviteiten begeleiden op basisscholen.

Ook binnen een stageomgeving zijn er keuzes. Zo organiseert iedere sportvereniging in de loop van een seizoen wel toer-

Kiminstructie

FOTO: NISB

nooien of jeugdkampen. Dat zijn afgeronde projecten waarvoor binnen een luttel aantal maanden een hoop moet worden gedaan. Scholieren die in zo'n project een rol spelen, werken samen met de rest van de organisatie in een relatief beperkte tijd toe naar een mooi en concreet resultaat.

Net zo interessant zijn stages met een wat meer gestructureerd programma. Bijvoorbeeld een heel schooljaar/seizoen lang iedere week een uur training geven aan pupillen. Deze aanpak werd bijvoorbeeld gekozen door leerlingen van de vmbo-sector Zorg en Welzijn van het Fioretti College in Veghel. 'Toen wij met het project 'Maatschappelijke stage in de sport' begonnen, hadden we vooraf wel vraagtekens', vertelt Mark van Kneegsel, projectleider maatschappelijke stage van deze school. 'Zouden we alle leerlingen een plek kunnen bieden? In de praktijk viel dat alleszins mee. Vooral als leerlingen zelf ergens op af stappen, krijgen zij bijna nooit nul op het rekest als het om een stageplaats gaat.'

BEGELEIDING CRUCIAAL

Stages zijn leerplekken. Maar enthousiaste scholieren leren snel. Sportverenigingen zullen wat tijd moeten reserveren om stagiaires op gang te helpen, maar plukken daar dan snel de vruchten van. Karin van Lanen van korfbalvereniging Korfrak-

**SPORTVERENIGINGEN VORMEN
KANSRIJKE EN LEERZAME
OMGEVING**

kers in Erp, zegt daarover: 'Twee stagiaires zijn bij ons de welken gaan trainen. De eerste vier weken werden zij vanuit de vereniging intensief begeleid. Eerst liepen zij alleen mee, maar in de loop van de tijd namen zij steeds meer over. Na vier weken deden ze het alleen.'

Deze ervaring zegt veel over de motivatie van scholieren. Juist de sport biedt hen een uitdagende omgeving, is ook de ervaring van René Maertens, projectleider maatschappelijke stage van het Echnaton College in Almere: 'Door het levensechte karakter van de stage zijn leerlingen veel meer gemotiveerd om zich in te zetten voor de voorbereiding en uitvoering van de activiteiten. Onze ervaring is ook dat sportverenigingen die inzet van leerlingen enorm waarderen.'

Cruciaal voor een geslaagde stage in de sport blijken heldere afspraken tussen scholen en sportorganisaties. 'Een ideale stage moet bestaan uit een of meer duidelijke en afgebakende taken', zegt Herman Kruis, projectleider maatschappelijke stage van het Prisma College in Breda. Vrij vertaald: gebruik stagiaires niet als loopjongens en -meisjes voor allerlei hand- en spandiensten, maar geef ze verantwoordelijkheid. 'Je houdt leerlingen alleen gemotiveerd als ze een duidelijke taak hebben en weten wat ze moeten doen', aldus Kruis.

Als aan deze randvoorwaarden wordt voldaan, is er een wereld te winnen, voor alle betrokken partijen. Dat blijkt ook uit de ervaringen van het Da Vinci College in Leiden. Stagiaires van die school hielden tijdens hun stage een logboekje bij. 'Dat

NISB HELPT SCHOLEN MET HELDER STAPPENPLAN

De ervaringen met maatschappelijke stages in de sport bij vier middelbare scholen zijn door NISB op schrift gesteld in de brochure 'Maatschappelijke stage in de sport'. Deze biedt scholen die ook maatschappelijke stages in de sport ambiëren een handzame leidraad. In vijf heldere stappen wordt beschreven hoe scholen stages bij sportverenigingen kunnen inrichten. Bovendien geeft het NISB veel nuttige tips en aanwijzingen.

Scholen en docenten die beseffen dat er voor scholieren in de sport veel is te leren, kunnen met deze brochure meteen aan het werk.

De brochure 'Maatschappelijke stage in de sport, stappenplan voor scholen in het voortgezet onderwijs' is te bestellen via www.nisb.nl

werd netjes en serieus ingevuld', vertelt Yorick Straub, projectleider van de school. 'Leerlingen konden hierin vooral vaardigheden invullen die zij tijdens de stage wilden leren, zoals zelfstandig werken, omgaan met regels, vragen durven stellen, etc. Achteraf werd die lijst geëvalueerd.'

Op die manier draagt een stage bij aan het bewustzijn van leerlingen over hun eigen vermogens. Dat is erg belangrijke winst; middelbare scholieren moeten tenslotte nog ontdekken en ervaren wat zij willen en kunnen. Een mooi voorbeeld daarvan is de 16-jarige Pebbles, scholiere van het Echnaton College. Zij vertelt: 'Voor mijn maatschappelijke stage heb ik op woensdagmiddagen zwemles gegeven aan kinderen, waarvan ouders de les niet zelf kunnen betalen. Daar heb ik geleerd dat ik lesgeven leuk vind. De stage is afgelopen, maar ik ga nog even door totdat de kinderen hun diploma hebben.' Beter kan niet worden geïllustreerd hoe sport scholieren kan motiveren!

Meer informatie

Carolien Daniëls, carolien.daniels@nisb.nl en Dayenne L'abée, dayenne.labee@nisb.nl, programmamedewerkers Buurt Onderwijs en Sport (NISB)

Advertentie

www.entre-prises.nl

Grootste leverancier van klimwanden
en klimgrepen wereldwijd

Speciaal assortiment voor scholen

ENTRE PRISES
Climbing Walls